

Elektrifikacija Kočevja

Važna seja kočevskega občinskega sveta

Kočevje, 9. julija.

Snoči se je vršila seja mestnega občinskega odbora, ki je sklepala o najvažnejšem vprašanju, ki je že dolga leta bilo eno bistvenih vprašanj ne samo Kočevja samega in bližnje okolice, marveč vsega kočevskega okraja. Vprašanje elektrifikacije mesta Kočevja je bilo odprto že dolga leta, vendar se dosedaj ni mogel odločiti še noben občinski odbor, da bi se izjavil za načrt, ki bi bil v splošno korist vsega prebivalstva. Na današnji seji je odločitev padla in se bo mestna občina, kakor celokupni okraj pridružil banovinski elektrifikaciji, čeprav je eksistirala druga možnost priključitve na tukajšnjo že obstoječo elektrarno, ki jo je l. 1929 zgradila Trboveljska premogokopna družba na našem rudniku.

Sejo je otvoril župan, višji finančni svetnik M. Kostanjevec, ki je uvodoma izrazil svoje zadovoljstvo, da se je izpopolnil odbor v toliko, da je zasedel podžupansko mesto g. ing. France Stiglic. Nato je prešel na prvo točko dnevnega reda: elektrifikacija mesta Kočevja. K tej točki je podal pred zbranim plenumom obširen in izčrpen referat odvetnik dr. Janko Lavrič, ki je izvajal v bistvu sledeče:

V Kočevju je nujna potreba po močni in mestu primerni luči. Dosedanja elektrarna, ki ima le istoimerni tok, ne zadošča več. Zato je mestna občina bila prisiljena, da gleda na to, da se priključi kakim večjim elektrarnam, ki bi bila v stanu oddajati mestu dobro luč po zmerni ceni. V to svrhu sta se ponudili dve strani. Na eni strani Trboveljska premogokopna družba, na drugi strani banovina po svojih kranjskih deželnih elektrarnah. Obe stranki sta stavili svoje ponudbe, katere referent točno navaja. Njemu se zdi ponudba kranjskih deželnih elektrarn mnogo ugodnejša, zlasti če pomislimo na to, da bi v slučaju priključitve na KDE bila elektrificirana tudi vsa kotlina od Grosuplja preko Vel. Lač in Ribnice do Kočevja in od tu še naprej do Kolpe. S tem bi bilo ustrezno prebivalstvu v teh krajih, ki bi na ta način prišli do cene in dobre

luči. Pri vsem vprašanju gre torej za vprašanje elektrifikacije celotne Dolenjske. Ponudba od strani TPD je nejasna, ko govori o popustu 5 oziroma 10%. Za njegov predlog govori cena toka, ki je za skoraj 1 Din pri vsaki kilovatni uri nižja, kakor pri Trboveljski premogokopni družbi. Zato stavlja ob koncu svojega referata občinskemu odboru sledeči predlog: Občinski odbor sprejme ponudbo za dobavo toka, preureditev električnega omrežja in vodovoda, kakor jo je stavila banska uprava, da Kranjske deželne elektrarne preuredi omrežje in modernizirajo vodovodno napravo tekom letošnjega leta ter dobavijo trofazni tok najkasneje do konca oktobra 1932 leta pod pogoji, kakor jih vsebuje ta ponudba.

Po končanem referatu se je vnela dolga pa živahna debata, v katero je posegla večina odbornikov. Takoj v početku sta se izjavila za ponudbo trboveljske družbe odbornik g. Verderber in svetnik g. Ganselmayer. Odbornika šol. upravitelj g. Al. Peterlin in šolski nadzornik g. Bož. Betriani sta v svojih izjavah poudarjala prednosti ponudbe KDE, ki pride v poštev kot znatno boljša in ugodnejša za občino, kakor za celotni kočevski okraj. Oba se strinjata s predlogom g. dr. Lavriča.

Dr. Sajovic, banski svetnik, poudarja, da se ne strinja niti z eno niti z drugo ponudbo, pač pa naglašajo prednosti, ki jih ima ponudba banovine napram trboveljski.

Ker so nekateri odborniki predlagali glasovanje po listkih, je župan g. Kostanjevec njihov predlog odločno odbil in odredil javno glasovanje, pri katerem so se izjavili za priključitev na Trboveljsko premogokopno družbo sledeči gospodje: R. Ganselmayer, dr. Ivan Sajovic, G. Verderber, R. Erker in Dornig. S tem je bilo postavljeno razmerje 5:5. Treba je bilo odločitve g. župana, ki je na to izjavil, da mora radi narodno-gospodarskih ozirov glasovati za ponudbo banovine. S tem je predlog dr. Lavriča zmagal in odločitev je padla: zmagale so Kranjske deželne elektrarne.

S pogorišča v Mlaki pri Kranju.

Velika nesreča pri žaganju drv

Komaj dobil zaslužek, se je že smrtno ponesrečil

Ljubljana, 10. julija.

Davi ob pol 8 se je pripetila v severnem delu Ljubljane pretresljiva nesreča pri žaganju drv. Ta nesreča je zahtevala življenje enega delavca, dalje se je pri tej nesreči en delavec težko, a za življenje k sreči nenevarno poškodoval, en delavec pa je dobil lažje poškodbe. Nesreča je vzbudila med prebivalstvom globoko sočutje z nesrečnimi žrtvami.

Trgovec s premogom in z drvmi g. Dominik Čebin ima v Pokopališki ulici števil. 4 svoje

skladišče. Danes je dal trgovcu poklicati žagarje, da bi mu sežagali tri skladovalnice metrskih drv v polena. Delo je oddal tvežki Žitnik na Izanski cesti. Ta tvežka je poslala s cirkularno delavca Viktorja Lahajnerja in Ivana Lapajneteta na delo. Čebinov poslovodja Pavel Turk pa je tema dvema dal za pomoč še domačega delavca Ivana Urankarja. Vsi trije so z delom pričeli davi ob 7. Poslovodja Turk je delavcem še naročil, naj bodo previdni in naj žagajo tako, da bodo najprej sežagali vrhove plasti vseh treh skladovalnic, nato pa šele nižje plasti. Ali delavci so si hoteli delo najbrž nekoliko olajšati, da bi jim ne bilo treba jemati drv še z druge in tretje skladovalnice, ter so sežagali najprej vso prvo skladovalnico, ostali dve pa so pustili nedotaknjeni. Ko so približno ob pol osmih hoteli načeti drugo skladovalnico, se je pripetila nesreča. Druga skladovalnica je namreč izgubila ravnotežje in s z velikim hrúšcem podrla na delavce in jih pokopala pod seboj. Delavci niso utegnili zaklicati na pomoč. Vendar pa je hrúšča slišala žena poslovodje ga. Angela Turk, ki je stekla k drvam. Takoj je spoznala, kaj se je pripetilo. Pričela je klicati na pomoč in pa takoj sama pričela razmetavati polena. Prihiti so še drugi ljudje in v nekaj minutah so bili vsi trije delavci odkopani. Prizor je bil grozen. V mlaki krvi je ležal nezavesten Ivan Lapajnet, poleg njega pa Ivan Urankar. Delavec Viktor Lahajner pa se je sam pobral. Lapajnetu so težka drva razbila črepijo in ga poškodovala po vsem telesu. Tako mu je bil udrt prsni koš in ranjeni in zmečkani vsi udje. Delavcu Ivanu Urankarju so drva hudo poškodovala glavo in ga ranila po rokah in nogah. Levo nogo mu je povsem zmečkalo. Delavec V. Lahajner, ki je stal nekoliko vstran, ko se je nesreča pripetila, pa je dobil lažje poškodbe po rokah, nogah in hrbtu. V bližini Čebinovega skladišča se nahaja posestvo lesne tvežke Ilirije (Škrbec in Bartol). Odtam so telefonirali po reševalni avto, ki je najprej prepeljal nezvestnega Lapajneteta v bolnišnico. Drugi reševalni avto pa je prepeljal v bolnišnico Urankarja. Čebinov delavec Ivan Urankar je star 32 let in stanuje tam, kjer se je nesreča pripetila, t. j. v Pokopališki ulici 4. Delavec Viktor Lahajner pa je odšel sam v Okrožni urad, kjer so ga zdravniki obvezali.

Najhujše ponesrečeni Ivan Lapajnet se vse dopoldne ni zavedel in je ob četrta dne dopoldne izdihnil. Lapajnet je šele davi nastopil službo pri Žitniku. Bajje je iskal dela dalj časa. Niti v bolnišnici niti drugim oblastem niso znani njegovi točni podatki. Ker ima razbito glavo, tudi ni možno sklepati vsaj približno na njegovo starost. Tudi ni točno znano, odkod je doma. Bajje je doma iz Sent Jurja pri Mirni peči na Dolenjskem. Če ima kakšne sorodnike ali znanke, ki bi vedeli o njem kaj natančnejšega povedati, naj se zgleda v bolnišnici. Lapajnetova tragedija je resnično tragedija bednega delavca. Komaj je dobil zaslužek, že mu vzame nesrečen slučaj življenje!

bila tudi vsa železna armatura, ki bo držala vso betonsko konstrukcijo. Davi ob 4 jutraj so začeli delavci z vso naglico. Vse jutro in dopoldne so vozili betonsko mešanico z vozičkom, jo razmetavali, tlačili in gladili. Ob pol 3 popoldne je bil ves lok zabetoniran, manjkali so le še ozki pasovi ob tečajih. Za ta beton uporabljajo seveda le najboljše cement, ki ga mešajo v razmerju 1 : 4 z izpranim prodnatim peskom. Vse betonske mešanice so porabili za lok približno 50 kubičnih metrov.

Majdica se lišpa.

Majdica se pripravlja z mamico za izprehod. Obleče čisto oprave in v resnici dražestno izgleda. Med potjo vsi znanci občudujejo njeno novo oblečko. „Saj ni nova, samo s Schichtovim Radionom je oprana“ odgovarja ona vsa ponosna in vsi se z odobravanjem smejejo mali Majdici.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLOŖA**

Po suhem cerkniškem jezeru

Cerknica, 10. julija.

Že slavni Valvazor je v svojem odličnem popisu vojvodine Kranjske opisal natančno vse zanimivosti in čuda Cerkniškega jezera. Njegovo delo o Cerkniškem jezera le še eno, vsi ostali popisi pa se povečini naslanjajo na Valvazorja in lastne kratke izkušnje. Zato ni čudno, da je Cerkniško jezero do danes nerešen problem za geologa in povečini neznano čudo za naše izletnike. Večina tistih, ki pride gledat Cerkniško jezero, gre do nasipa pri vasi Dolnje Jezero. Tam vidi obsežno lužo in s tem je Cerkniško jezero odpravljen. Pa pustimo krasote Cerkniškega jezera tedaj, ko poplavlja površino 30 kvadratnih kilometrov, in si ga ogledimo raje sedaj, ko je usahnilo.

Skoro po vsej dolžini je nagosto zarastlo s trsjem in bičjem, ki sega do višine 2 metra in pol. To trsje raste spomladi iznad vode in kmetje se vozijo v čolnu po jezeru in kose trsje, ki raste iz vode. Potem, ko jezero vpadne, pa izgleda tako pokošeno trsje kakor meter visoko strnišče. V večjih globinah, kjer trsje ne raste več, pa raste celo ped debel vodni mah, ki je temnozeleno barve. Ko pa voda vpadne, ga pa solnce povsem obeli, tako da izgleda pokrajina, pokrita s tem mahom, prav tako, kakor da bi zapadel sneg. Sedaj teče po jezerskem dnu le še majhen potoček Stržen, ki pa ponikuje že v Veliki ponikovalnici nekako v sredi jezera. Sem in tja stoji v ilovnatih globokih jarkih nekaj temnozelenih luž, polnih žab in mladih ribic. Tam naletiš tu in tam tudi na čaplje, ki se goste z mastnimi žabjimi kraki.

Ogromne vodne množine, ki so zbrane v jezerski kotanji, pa proti koncu pomladi odtekajo vedno hitreje skozi nešteto ponikovalnic. Zapadni rob jezera je vseskozi prevrtan kakor

kmetje so si morali nabaviti čolne, kajti voda poplavlja tam celo mesto. Zato je važno vprašanje, če se izsuševanje Cerkniškega jezera sploh izplača, zlasti še zato, ker pri dosedanem hitrem odtekanju pogine mnogo več rib kot doslej.

Ponikovalnica Velika bubnarica; v ozadju vidimo do 2 metra in pol visoko trsje.

Sistematsko urediti odtekanje vode iz Cerkniškega jezera pa najbrže nikdar ne bo mogoče, saj je jezero na pravem rešetu ponikovalnic, od katerih so zlasti znane Rešeto, Vodonos, Retje, Mala in Velika ponikovalnica, Mala in Velika bubnarica ter Skedenjca. Rešeto je n. pr. velik kompleks ponikovalnic, skozi katere teče globok jarek, ki se vije v silno stisnjenih S-krivuljah. Pobočja jarkov pa se bele vsa v snegu vodnega mahu. Izredno globoki sta Velika in Mala bubnarica, kjer segajo spranje med skalami do 8 metrov globoko pod tamkajšnje dno jezera. Skedenjca je pa vsa pokrita na debelo s polomljenim suhim trsjem, ki leži ponekod po pol metra debelo.

Jezero s svojimi ponikovalnicami je zlasti sedaj, ko si je mogoče ogledati vsako ponikovalnico od blizu, zelo zanimivo. Užival pa bo seveda le tak turist, ki ima smisla za čudovite igre narave.

Vlak povozil otroka

Konjice, 9. julija.

Včerašnji vlak, ki odhaja iz Konjic okrog 16, je blizu Prežigala povozil 4-letnega Izidorja Cegnarja. Odrezalo mu je levo nogo pri gležnju. Do nesreče je prišlo tako-le: Mati je delala na polju in vzela s seboj tudi otroka. Ti so se nekaj časa igrali ob Dravinji v njeni bližini in dva sta pri vozičku pozneje zaspala. Izidor pa se je neopaženo oddaljil in zašel na železniško progo, kjer je med tračnicami tudi zaspal. Strojevodja je skušal takoj, ko je zagledal ležečega otroka, vlak ustaviti, a bilo je že prepozno. Sreča v nesreči je bila ta, da je otrok ležal in spal v sredi med tračnicami. V spanju se je najbrž premaknil in položil levo nogo čez tračnico. Odpeljali so ga nato v Loče, kjer ga je tamkajšnji zdravnik obvezal. Potem so ga pa z avtom prepeljali v celjsko bolnišnico. Njegova noga pa je pokopana na tukajšnjem pokopališču.

Prizor z waterpolo tekme med Ilirijo in SKU (Karlovce), ki se je vršila preteklo sredo v kopalnišču Ilirije. Zmagali so domači s 5:1.

Življenje v praških kavarnah

Praga ima na stotine kavnar; samo na Vaclavskem trgu jih je 28. To niso majhne kavarnice in slaboglasne beznice, marveč dvorane, ki zavzemajo po cela nadstropja velikih novih hiš, v katerih je prostora za več sto oseb. Tu se razvija zelo zanimivo življenje. Meseca junija, ko dela dijaštvo izpite, ne najdete v vsej Pragi kavarne, kjer ne bi videli po dijaštvo zasadenih miz, a ne za zabavo, marveč zaradi učenja. Tu vidite ves dan dijake in dijakinje, sklonjene nad debelimi knjigami, zvezki, načrti, tako zatopljene v učenje, da ne opazijo nič, kar se godi okrog njih.

Praga postaja vedno važnejše mednarodno dijaško središče. Na praških visokih šolah najdete študente iz skoraj vseh dežel. Toda Praga se temu še ni dovolj prilagodila. Dijaške gospodinje nimajo rade, če so dijak ves dan doma. Marsikatera gospodinja odda dijaku sobo samo pod pogojem, da ga čez dan vsaj nekaj ur ne bo doma, da se more soba pospraviti. To je za dijake, posebno za časa izpitov, zelo nerodno. Svojega dragocenega časa ne sme izgubljati, a doma ne more ostati, ako se noče zameriti gospodnji; poiskati si mora torej kje drugod kak kotiček, kjer se more mirno učiti. Tu mu prihajajo na pomoč praški parki in pa kavarne.

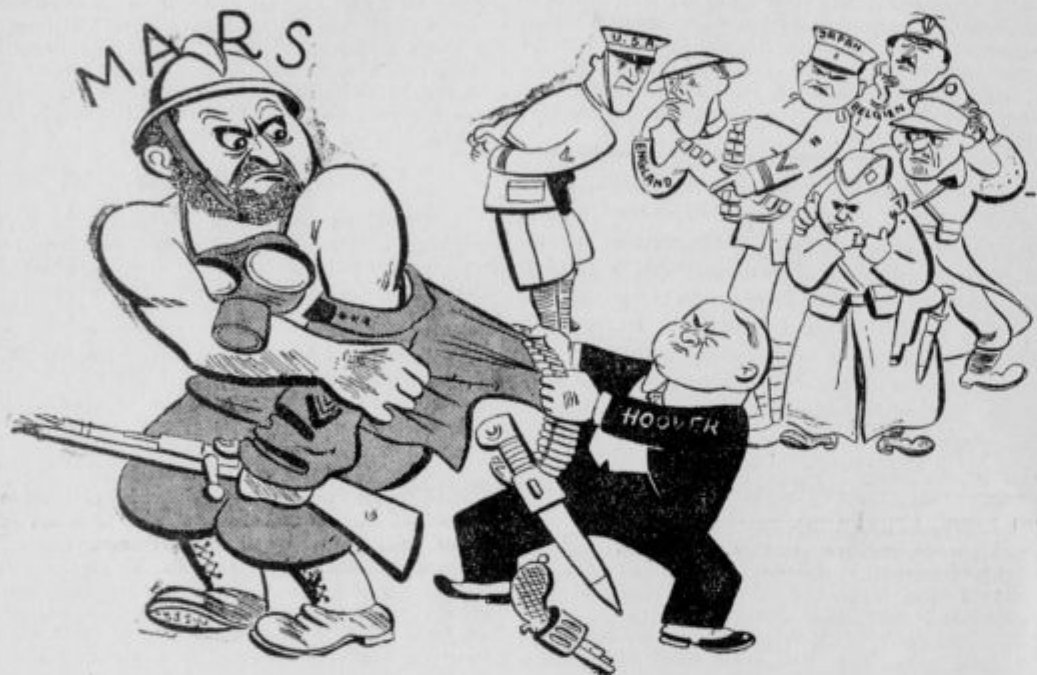
V praški kavarni more dijak naročiti čašo sode ali črne kave in potem ostati v kavarni ves dan pri knjigah. Praga se je v to že vživela in ne prihaja na um nobenemu »plačilnemu«^c ali kateremu koli drugemu natakarnju, da bi vas grdo gledal, ker ste se zasedli. Nasprotno so »plačilni«^c pravi očetje dijaštva, ki

po najboljši možnosti skrbijo za to, da se morejo dijaki mirno učiti. Vrh tega jim prinašajo vse »sveže«^c liste, kakor hitro dospo.

V nobeni evropski državi kavarne niso v toliki meri javne čitalnice kakor v Pragi. Velike kavarne imajo na stotine listov iz vsega sveta. Prvi natakarni skrbno pazi na to, da so listi vedno »sveži«^c in da jih gostje nemudoma dobe v roke, čim izidejo. Če prihajate česče v eno ter isto kavnico, boste čez tri ali štiri dni dobili svoj list že na mizi, kakor hitro pridete in sedete.

Kavarna je večini praškega prebivalstva nekaj drugi dom; tu zjutraj študirajo, čitajo liste, opravljajo trgovske posle; tam se vrše sestanki, tam po kosilu počivajo ob črni kavi, tam se medsebojno obiskujejo. V kavarni imajo stare dame svoje pogovore, tam pletejo in kvačkajo, mladina pa, seve, koketira in dela svoje načrte. Zvečer postaja kajpada zabava splošna in glasnejša; poleti se tu ustavljajo tisočeri mestnih izletnikov, ki se vračajo iz okolice, pozimi pa obiskovalci gledališč.

Življenje Pražanov se v veliki meri razvija v kavarni. Na to se kmalu navadi tudi inozemsko dijaštvo in za mizami v »Slaviji«, »Foeniks«, »Passage«, »Rokokou«, »Waldeck«^c itd. itd. najdete vedno tudi Jugoslovane, Poljake, Ruse, Bolgare, Nemce, Estonce, Lotiše, Litvance, Švede itd., ki so zatopljene v česke in nemške učbenike. Med njimi pa se neslišno šeta »gospod plačilni«, ki vse vidi in sliši in skrbi za to, da se vsak gost v kavarni počuti domačega.

Hoover vojnemu bogu Marsu: »Le doli navlako, za take stvari nima Evropa več denarja!«
(Hoover je sporočil evropskim velesilam, da bo imel moratorij le potem resničen uspeh, ako se bodo izdatki za oboroževanje resnično znižali.)

Siameški sestri in davčna uprava

Davčni urad v San Franciscu ima rešiti težko vprašanje. Poslal je bil siameškima dvojčicama Daisy in Violetti Hilton vsaki svoj lastni plačilni nalog za pridobitino. Ti dve sta pa vložili ugovor, češ da sta dve osebi v eni sami in da si služita tudi kruh na gledališkem odru le kot fizična enota. Zato jima gre tudi samo enkratni davek. Dvojčici pa imata sijajne dohodke: do 150.000 Din na teden. In je res: če ne bi bili skupaj zraščeni, bi teh dohodkov ne bilo. Davčni komisar je preudarjal sem in tja, kako bi rešil zapleteno vprašanje, slednjič pa se ga je enostavno otresel na ta način, da se je sklical na svojo nekompetenco.

Duhovitost v kopališču.

On: »Milostljiva gospodična, vi ste edina zanimiva oseba, ki sem jo tu našel...«

Ona: »Res? Potem pa imate večjo srečo nego jaz!«

»Včeraj ste rekli, da milostljive ni doma,« — se je razsrdil sluga z računom, »danes pa trdite, da ni doma gospoda. Kdo pa prav za prav tu plačuje račune?«

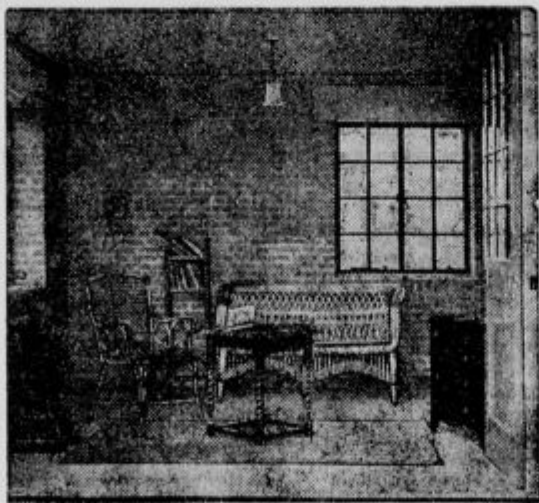
Služkinja skomigne z rameni: »Tistega, ki bi plačal, ni nikoli doma...«

Novozgrajeni observatorij na Jungfraujochu. Observatorij leži v višini 3500 metrov in je najvišja vremenska opazovalnica v Evropi.

Stolipinov izrek

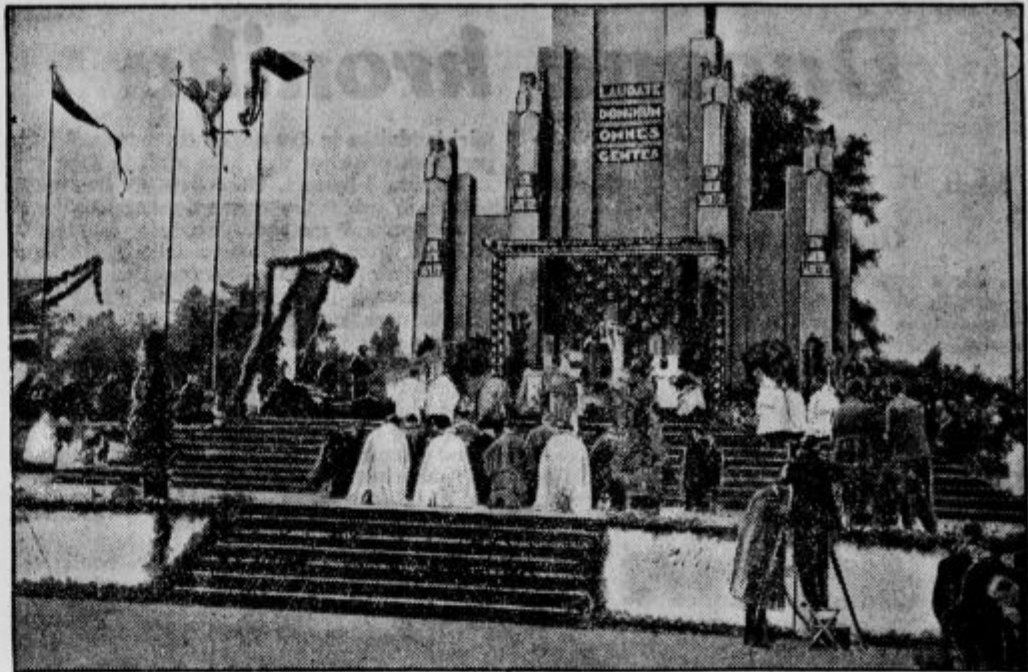
V našem člančiču o »Spominih Stolipinove hčere«, ki smo ga priobčili dne 4. t. m., se je vrinila bistvena pomota. Prave Stolipinove besede, ki jih je izrekel v dumi na interpelacijo levčarskih strank, so se glasile: »Vam je potreba velikih pretresov, mi potrebujemo Veliko Rusijo.«

Gandhi-jeva soba. Mahatma Gandhi, vodja indskega narodnega gibanja, se udeležil velike indijske konference v Londonu. Začasa konference bo stanoval v sobi, ki jo vidimo na sliki, pri neki svoji pristajinji v londonskem predmestju.

Leteča tipkarica

Znamenita londonska tipkarica miss Amy Johnson, ki je lani s majhnim turističnim letalom čisto sama poletela iz Londona v Avstralijo, se peča sedaj še z drznejšim načrtom. Poleteti namerava iz Londona čez Sibirijo v Tokio. Že lani se je bila po tej poti odpravila na Kitajsko, toda pristati in ostati je morala v Moskvi, ker so bile vremenske razmere skrajno neugodne. Sedaj hoče uporabiti vse svoje tedanje izkušnje in temu primerno urediti svoj polet na Japonsko. Najnevarnejši del poleta bo oni nad Sibirijo, ki jo mora preleteti v vsej dolžini. Zato posveča v svojih pripravah temu delu največjo pozornost. Sovjetska vlada ji je že izdala dovoljenje za polet in pristanek.

Veliki oltar na 8. evharističnem kongresu v Lille-u. Na kongres je došlo približno tisoč duhovnikov iz vseh dežel.

Wilson in Paderewski

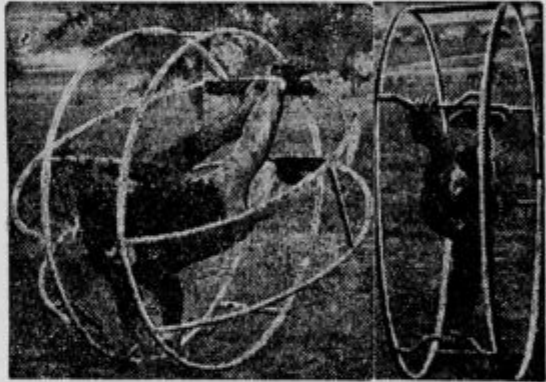
O priliki poznanjskih slavnosti — odkritje spomenika predsedniku Wilsonu — so varšavski listi objavili pogovor z mojstrom Paderewskim, ki je bil začasa svetovne vojne vodja poljskega revolucionarnega gibanja v Ameriki. Paderewski pripoveduje, kako je pridobil predsednika Wilsona za poljsko stvar. Veliki poljski umetnik je prvič obiskal Wilsona, ko sta Avstrija in Nemčija napovedali poljsko samostojnost. Predsednik Wil-

son je napravila na Wilsona velik vtis. Ob ugodnem trenutku je polkovnik Hous predsedniku predložil spomenico, da bi jo podrobno proučil. Kmalu nato je uvrstil Wilson poljske zahteve, kakor jih je označil Paderewski, med svoje točke na 14. mesto.

Ko čez Sočo še ni bilo mostu

Stotnik Kastelic poroča v svojih spominih:

Dne 18. oktobra l. 1846 se je pripetila v Gorici velika nesreča. Bivši moj součenec, bogoslovec Janez Rekar, moj dobri prijatelj, mi je pisal od tam: Dve stotniji 19. lovskega bataljona, stanujoči na desnem bregu Soče, sta prišli v Gorico k cerkveni paradi. Ko sta se vračali, se je prepeljala prva stotnija na brodu srečno čez Sočo. Pri vstopu druge stotnije — blizu 100 mož — se je pa vsililo na brod tudi do 80 civilistov. Na brodu sta bila tudi dva konja. Komaj so se začeli pomikati od brega, sta postala konja nemirna, breala sta in spravila ljudi v strah. Nemirno so se umikali sem in tja, dokler se ni začel že itak luknjasti stari brod na eni strani potapljati.

Sirdar Vallabhai Patel, predsednik indijske narodne skupščine, je iz Londona z letalom dopotoval v Berlin.

son je zavzel v pogovoru s Paderewskim nasproti temu nemško-avstrijskemu predlogu odklonilno stališče, ker je načrt sploh nasprotoval ameriškim nazorom o demokratični svobodi. Paderewski se je skladal z Wilsonovimi načrti in si s tem pridobil predsednikove simpatije. Paderewski pripoveduje, da se je Wilson na mestu postavil na stališče, da mora dobiti Poljska kot samostojna država svoboden izhod na morje. Polkovnik Hous je kasneje pozval Paderewskega, naj nemudoma sestavi spomenico o poljski samostojnosti. Stvar je bila tako nujna, da je Paderewski na podlagi toštvarne literature sestavil spomenico v teku ene noči. To je bilo v odločilnem trenutku, predno je Wilson objavil svojih znamenitih 14 točk, Hous je Wilsonu redno vsako jutro poročal. Naučil se je glavnih delov Paderewskijeve spomenice na pamet ter jih pri južini in obedu prednašal Wilsonu.

Novo telovadno kolo, ki se ne more prevrniti kakor prejšnje (desno) in nudi večje možnosti za sportne vaje.

Kar se je zlomila brodu ograja in vseh 180 ljudi se je pogreznilo v valovje Soče. Vojakov je utonilo 31, civilistov pa 60, med njimi ženske in otroci. Ta nesreča je povzročila v Gorici veliko grozo. — V tem času je bila vojaška koncentracija v Gorici pod poveljstvom podmaršala grofa Nugenta, ki je imel že čez 70 let. Umrl je v visoki starosti na Trsatu pri Reki, kjer je tudi pokopan v rodinskih rakvi.

»Grof Zeppelin«^c in njegovi polarni potniki. Proti koncu tega meseca odplove veliki nemški zrakovod »Grof Zeppelin«^c v polarne predele. Celokupno vodstvo ekspedicije bo v rokah izkušenega dr. Eckenerja (zgoraj levo), predsednika mednarodne družbe za raziskovanje arktičnih krajev. Znanstveno vodstvo je poverjeno prof. Samojlovu (na sredi), znanemu ruskemu geografu in voditelju »Krasina«^c pri reševanju Nobilejeve ekspedicije. Ameriško geografsko društvo bo zastopal Ellsworth (desno), strokovnjak za polarno plovbo. Dalje se udeležijo ekspedicije (spodaj od leve na desno): poročnik-komander Smith, ameriški oceanograf in zemeljski magnetik; stotnik Bruns, dr. Eckenerjev asistent, in erogeodet inž. Basse.

Elektrifikacija Kočevja

Važna seja kočevskega občinskega sveta

Kočevje, 9. julija.

Snoči se je vršila seja mestnega občinskega odbora, ki je sklepala o najvažnejšem vprašanju, ki je že dolga leta bilo eno bistvenih vprašanj ne samo Kočevja samega in bližnje okolice, marveč vsega kočevskega okraja. Vprašanje elektrifikacije mesta Kočevja je bilo odprto že dolga leta, vendar se dosedaj ni mogel odločiti še noben občinski odbor, da bi se izjavil za načrt, ki bi bil v splošno korist vseh prebivalstva. Na današnji seja je odločitev padla in se bo mestna občina, kakor celokupni okraj pridružil banovinski elektrifikaciji, čeprav je eksistirala druga možnost priključitve na tukajšnje že obstoječo elektrarno, ki jo je l. 1929 zgradila Trboveljska premogokopna družba na našem rudniku.

Sejo je otvoril župan, višji finančni svetnik M. Kostanjevec, ki je uvodoma izrazil svoje zadovoljstvo, da se je izpopolnil odbor v toliko, da je zasedel podžupansko mesto g. ing. France Stiglic. Nato je prešel na prvo točko dnevnega reda: elektrifikacija mesta Kočevja. K tej točki je podal pred zbranim plenumom obširen in izčrpen referat odvetnik dr. Janko Lavrič, ki je izvajal v bistvu sledeče:

V Kočevju je nujna potreba po močni in mestu primerni luči. Dosedanja elektrarna, ki ima le istoimni tok, ne zadošča več. Zato je mestna občina bila prisiljena, da gleda na to, da se priključi kakšni večji elektrarni, ki bi bila v stanu oddajati mestu dobro luč po zmerni ceni. V to svrhu sta se ponudili dve strani. Na eni strani Trboveljska premogokopna družba, na drugi strani banovina po svojih kranjskih deželnih elektrarnah. Obe stranki sta stavili svoje ponudbe, katere referent točno navaja. Njemu se zdi ponudba kranjskih deželnih elektrarn mnogo ugodnejša, zlasti če pomislimo na to, da bi v slučaju priključitve na KDE bila elektrificirana tudi vsa kotlina od Grosuplja preko Vel. Lač in Ribnice do Kočevja in od tu še naprej do Kolpe. S tem bi bilo ustrezno prebivalstvu v teh krajih, ki bi na ta način prišli do cenene in dobre

luči. Pri vsem vprašanju gre torej za vprašanje elektrifikacije celotne Dolenjske. Ponudba od strani TPD je nejasna, ko govori o popustu 5 oziroma 10%. Za njegov predlog govori cena toka, ki je za skoraj 1 Din pri vsaki kilovatni uri nižja, kakor pri Trboveljski premogokopni družbi. Zato stavlja ob koncu svojega referata občinskemu odboru sledeči predlog: Občinski odbor sprejme ponudbo za dobavo toka, preureditev električnega omrežja in vodovoda, kakor jo je stavila banska uprava, da Kranjske deželne elektrarne preurede omrežje in modernizirajo vodovodno napravo tekom letošnjega leta ter dobavijo trofazni tok najkasneje do konca oktobra 1932 leta pod pogoji, kakor jih vsebuje ta ponudba.

Po končanem referatu se je vnela dolga pa živahna debata, v katero je posegla večina odbornikov. Takoj v početku sta se izjavila za ponudbo trboveljske družbe odbornik g. Verderber in svetnik g. Ganselmayer. Odbornika šol. upravitelj g. Al. Peterlin in šolski nadzornik g. Bož. Betriani sta v svojih izjavah povdarjala prednosti ponudbe KDE, ki pride v poštev kot znatno boljše in ugodnejša za občino, kakor za celotni kočevski okraj. Oba se strinjata s predlogom g. dr. Lavriča.

Dr. Sajovic, banski svetnik, poudarja, da se ne strinja niti z eno niti z drugo ponudbo, pač pa naglašja prednosti, ki jih ima ponudba banovine napram trboveljski.

Ker so nekateri odborniki predlagali glasovanje po listkih, je župan g. Kostanjevec njihov predlog odločno odbil in odredil javno glasovanje, pri katerem so se izjavili za priključitev na Trboveljsko premogokopno družbo sledeči gospodje: R. Ganselmayer, dr. Ivan Sajovic, G. Verderber, R. Erker in Dornig. S tem je bilo postavljeno razmerje 5:5. Treba je bilo odločitve g. župana, ki je na to izjavil, da mora radi narodno-gospodarskih ozirom glasovati za ponudbo banovine. S tem je predlog dr. Lavriča zmagal in odločitev je padla: zmagale so Kranjske deželne elektrarne.

Majdica se lišpa.

Majdica se pripravlja z mamico za izprehod. Obleče čisto oprave in v resnici dražestno izgleda. Med potjo vsi znanci občudujejo njeno novo oblečko. „Saj ni nova, samo s Schichtovim Radionom je oprana“ odgovarja ona vsa ponosna in vsi se z odobravanjem smejejo mali Majdici.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

Po suhem cerkniškem jezeru

Cerknica, 10. julija.

Že slavní Valvazor je v svojem odličnem popisu vojvodine Kranjske opisal natančno vse zanimivosti in čuda Cerkniškega jezera. Njegovo delo o Cerkniškem dosega le še eno, vsi ostali popisi pa se povečini naslanjajo na Valvazorja in lastne kratke izkušnje. Zato ni čudno, da je Cerkniško jezero do danes nerešen problem za geologa in povečini neznan čudo za naše izletnike. Večina tistih, ki pride gledat Cerkniško jezero, gre do nasipa pri vasi Dolnje Jezero. Tam vidi obsežno lužo in s tem je Cerkniško jezero odpravljeno. Pa pustimo krasote Cerkniškega jezera tedaj, ko poplavlja površino 30 kvadratnih kilometrov, in si ga ogledamo rajše sedaj, ko je usahnulo.

Skoro po vsej dolžini je nagosto zarastlo s trsjem in bičjem, ki sega do višine 2 metra in pol. To trsje raste spomladi iznad vode in kmetje se vozijo v čolnu po jezeru in kose trsje, ki raste iz vode. Potem, ko jezero vpadne, pa izgleda tako pokoseno trsje kakor meter visoko strnišče. V večjih globinah, kjer trsje ne raste več, pa raste celo ped debel vodni mah, ki je temnozeleno barve. Ko pa voda vpadne, ga pa sonce povsem obeli, tako da izgleda pokrajina, pokrita s tem mahom, prav tako, kakor da bi zapadel sneg. Sedaj teče po jezerskem dnu le še majhen potoček Stržen, ki pa ponikuje že v Veliki ponikovalnici nekako v sredi jezera. Sem in tja stoji v ilovnatih globokih jarkih nekaj temnozelenih luž, polnih žab in mladih ribic. Tam naletiš tu in tam tudi na čaplje, ki se goste z mastnimi žabjimi kraki.

Ogromne vodne množine, ki so zbrane v jezerski kotanji, pa proti koncu pomladi odtekajo vedno hitreje skozi nešeto ponikovalnic. Zapadni rob jezera je vseskozi prevrtan kakor

kmetje so si morali nabaviti čolne, kajti vesda poplavlja tam celo mesto. Zato je važno vprašanje, če se izsuševanje Cerkniškega jezera sploh izplača, zlasti še zato, ker pri dosedanem hitrem odtekanju pogine mnogo več rib kot doslej.

Ponikovalnica Velika bubnarica; v ozadju vidimo do 2 metra in pol visoko trsje.

Sistematsko urediti odtekanje vode iz Cerkniškega jezera pa najbrže nikdar ne bo mogoče, saj je jezero na pravem rešetju ponikovalnic, od katerih so zlasti znane Rešeto, Vodonos, Retje, Mala in Velika ponikovalnica, Mala in Velika bubnarica ter Skedenjca. Rešeto je n. pr. velik kompleks ponikovalnic, skozi katere teče globok jarek, ki se vije v silno stisnjenih S-krivuljah. Pobočja jarkov pa se bele vsa v snegu vodnega mahu. Izredno globoki sta Velika in Mala bubnarica, kjer segajo spranje med skalami do 8 metrov globoko pod tamkajšnje dno jezera. Skedenjca je pa vsa pokrita na debelo s polomljenim suhim trsjem, ki leži ponekod po pol metra debelo.

Jezero s svojimi ponikovalnicami je zlasti sedaj, ko si je mogoče ogledati vsako ponikovalnico od blizu, zelo zanimivo. Užival pa bo seveda le tak turist, ki ima smisla za čudovite igre narave.

Vlak povozil otroka

Konjice, 9. julija.

Včerašnji vlak, ki odhaja iz Konjic okrog 16, je blizu Prežigala povozil 4-letnega Izidorja Cegnarja. Odrezalo mu je levo nogo pri gležnju. Do nesreče je prišlo tako-le: Mati je delala na polju in vrela s seboj tudi otroke. Ti so se nekaj časa igrali ob Dravinji v njeni bližini in dva sta pri vozičku pozneje zaspala. Izidor pa se je neopaženo oddaljil in zasel na železniško progo, kjer je med tračnicami tudi zaspal. Strojevodja je skušal takoj, ko je zagledal ležečega otroka, vlak ustaviti, a bilo je že prepozno. Sreča v nesreči je bila ta, da je otrok ležal in spal v sredi med tračnicami. V spanju se je najbrž premaknil in položil levo nogo čez tračnico. Odpeljali so ga nato v Loče, kjer ga je tamkajšnji zdravnik obvezal. Potem so ga pa z avtom prepeljali v celjsko bolnišnico. Njegova noga pa je pokopana na tukajšnjem pokopališču.

Pogled iz velike Karlovice, ki jo poglabljajo. Prav dobro se vidi tir, po katerem vozijo gruč iz jame.

rešeto. Tam sta tudi edini znani ponikovalnici Velika in Mala Karlovice. Veliko Karlovice so lansko leto začeli umetno poglabljati in so ji znižali dno za poldrugi meter, to pa zato, da bi jezero hitreje odtekalo in da bi izsušili več ozemlja. Radi tega je na nekaterih krajih res zrastle sladka trava, dočim je bila tam preje kislomolčirska trava. Drugod pa je prehitro usahnula voda, tako da ne raste sedaj tam niti trsje pa tudi ne kislina in ne sladka trava. Kmetje tega izsuševanja, ki letos radi pomanjkanja denarnih sredstev ni napredovalo, niso nič kaj veseli, ker jim prinaša močna denarna breme, ki so samo lansko leto znesla vsoto 2 milijona dinarjev. Kaže se pa tudi še druga slaba stran izsuševanja. Radi razširjenih odtokov vode odteka jezero v začetku mnogo hitreje, tako da nastopajo v Planini pri Rakeku, kjer voda zopet prihaja na dan, precejšnje poplave, ki uničujejo rodovitno polje, in tamkajšnji

Prizor z waterpolo tekme med Ilirijo in SKU (Karlovce), ki se je vršila preteklo sredo v kopališču Ilirije. Zmagali so domači s 5:1.

S pogorišča v Mlaki pri Kranju.

Velika nesreča pri žaganju drv

Komaj dobil zaslužek, se je že smrtno ponesrečil

Ljubljana, 10. julija.

Davi ob pol 8 se je pripetila v severnem delu Ljubljane pretresljiva nesreča pri žaganju drv. Ta nesreča je zahtevala življenje enega delavca, dalje se je pri tej nesreči en delavec težko, a za življenje k sreči nenevarno poškodoval, en delavec pa je dobil lažje poškodbe. Nesreča je vzbudila med prebivalstvom globoko sočutje z nesrečnimi žrtvami.

Trgovce s premogom in z drvini g. Dominik Čebin ima v Pokopalski ulici števil. 4 svoje

skladišče. Danes je dal trgovce poklicati žagarje, da bi mu sežagali tri skladovnice metrskih drv v polena. Delo je oddal trdniki Žitnik na Izanski cesti. Ta trdnika je poslala s cirkularno delavca Viktorja Lahajnerja in Ivana Lapajnetu na delo. Čebinov poslovodja Pavel Turk pa je tema dvema dal za pomoč še domačega delavca Ivana Urankarja. Vsi trije so z delom pričeli davi ob 7. Poslovodja Turk je delavcem še naročil, naj bodo previdni in naj žagajo tako, da bodo najprej sežagali vrhove plasti vseh treh skladovnic, nato pa šele nižje plasti. Ali delavci so si hoteli delo najbrž nekoliko olajšati, da bi jim ne bilo treba jemati drv še z druge in tretje skladovnice, ostali dve pa so pustili nedotaknjeni. Ko so približno ob pol osmih hoteli načeti drugo skladovnico, se je pripetila nesreča. Druga skladovnica je namreč izgubila ravnotežje in s z velikim hruščem podrla na delavce in jih pokopala pod seboj. Delavci niso utegnili zaklicati na pomoč. Vendar pa je hrušč silila žena poslovodje ga. Angela Turk, ki je stekla k drvam. Takoj je spoznala, kaj se je pripetilo. Pričela je klicati na pomoč in pa takoj sama pričela razmetavati polena. Prihiti so še drugi ljudje in v nekaj minutah so bili vsi trije delavci odkopani. Prizor je bil grozen. V mlaki krvi je ležal nezavesten Ivan Lapajne, poleg njega pa Ivan Urankar, Delavec Viktor Lahajner pa se je sam pobral. Lapajnetu so težka drva razbila črepinjo in ga poškodovale po vsem telesu. Tako mu je bil udrt prsni koš in ranjeni in zmečkani vsi udje. Delavcu Ivanu Urankarju so drva hudo poškodovale glavo in ga ranila po rokah in nogah. Levo nogo mu je povsem zmečkalo. Delavec V. Lahajner, ki je stal nekoliko vstran, ko se je nesreča pripetila, pa je dobil lažje poškodbe po rokah, nogah in hrbtu. V bližini Čebinovega skladišča se nahaja posestvo lesne trdnike Ilirije (Skrbec in Bartol). Odtam so telefonirali po reševalni avto, ki je najprej prepeljal nezavestnega Lapajnetu v bolnišnico. Drugi reševalni avto pa je pripeljal v bolnišnico Urankarja. Čebinov delavec Ivan Urankar je star 32 let in stanuje tam, kjer se je nesreča pripetila, t. j. v Pokopalski ulici 4. Delavec Viktor Lahajner pa je odšel sam v Okrožni urad, kjer so ga zdravniki obvezali.

Najhujše ponesrečeni Ivan Lapajne se vse dopoldne ni zavedel in je ob četrti na dve popoldne izdihnil. Lapajne je šele davi nastopil službo pri Žitniku. Baje je iskal dela dalj časa. Niti v bolnišnici niti drugim oblastem niso znani njegovi točni podatki. Ker ima razbito glavo, tudi ni možno sklepati vsaj približno na njegovo starost. Tudi ni točno znano, odkod je doma. Baje je doma iz Sent Jurja pri Mirni peči na Dolenjskem. Če ima kakšne sorodnike ali znanke, ki bi vedeli o njem kaj natančnejšega povedati, naj se zglašijo v bolnišnici. Lapajnetova tragedija je resnično tragedija bednega delavca. Komaj je dobil zaslužek, že mu vzame nesrečen slučaj življenje!

Frančiškansko brv betonirajo

Ljubljana, 10. julija.

Včera so dokončali pri gornji brvi ob Frančiškanskem mostu vsa pripravljala dela. Zgradili so pomožni mostiček z levega brega na desni in položili po njem tir, po katerem bi dovažali betonsko mešanico. Položena je

bila tudi vsa železna armatura, ki bo držala vso betonsko konstrukcijo. Davi ob 4 zjutraj so začeli delavci z vso naglico. Vse jutro in dopoldne so vozili betonsko mešanico z vozičkom, jo razmetavali, tlačili in gladili. Ob pol 3 popoldne je bil ves lok zabetoniran, manjkali so le še ozki pasovi ob tečajih. Za ta beton uporabljajo seveda le najboljše cement, ki ga mešajo v razmerju 1 : 4 z izpranim prodnatim peskom. Vse betonske mešanice so porabili za lok približno 30 kubičnih metrov.

Življenje v praških kavarnah

Praga ima na stotine kavarn; samo na Vaclavskem trgu jih je 28. To niso majhne kavarnice in slaboglasne beznice, marveč dvorane, ki zavzamejo po cela nadstropja velikih novih hiš, v katerih je prostora za več sto oseb. Tu se razvija zelo zanimivo življenje. Meseca junija, ko dela dijaštvo izpite, ne najdete v vsej Pragi kavarne, kjer ne bi videli po dijaštvu zasadenih miz, a ne za zabavo, marveč zaradi učenja. Tu vidite ves dan dijak in dijakinje, sklonjene nad debelimi knjigami, zvezki, načrti, tako zatopljeni v učenje, da ne opazijo nič, kar se godi okrog njih.

Praga postaja vedno važnejše mednarodno dijaško središče. Na praških visokih šolah najdemo študente iz skoraj vseh dežel. Toda Praga se temu še ni dovolj prilagodila. Dijaške gospodinje nimajo rade, če so dijaki ves dan doma. Marsikatera gospodinja odda dijaku sobo samo pod pogojem, da ga čez dan vsaj nekaj ur ne bo doma, da se more soba pospraviti. To je za dijakke, posebno za časa izpitov, zelo nerodno. Svojega dragocenega časa ne sme izgubljati, a doma ne more ostati, ako se noče zameriti gospodnji; poiskati si mora torej kje drugod kak kotiček, kjer se more mirno učiti. Tu mu prihajajo na pomoč praški parki in pa kavarne.

V praški kavarni more dijak naročiti čašo sode ali črne kave in potem ostati v kavarni ves dan pri knjigah. Praga se je v to že vživela in ne prihaja na um nobenemu »plačilnemu« ali kateremu koli drugemu natakarnju, da bi vas grdo gledal, ker ste se zasedeli. Nasprotno so »plačilni« pravi očetje dijaštva, ki

po najboljši možnosti skrbijo za to, da se morejo dijaki mirno učiti. Vrh tega jim prinašajo vse »sveže« liste, kakor hitro dospo.

V nobeni evropski državi kavarne niso v toliki meri javne čitalnice kakor v Pragi. Velike kavarne imajo na stotine listov iz vsega sveta. Prvi natakarn skrbno pazi na to, da so listi vedno »sveži« in da jih gostje nemudoma dobe v roke, čim izidejo. Če prihajate čez v eno ter isto kavnarno, boste čez tri ali štiri dni dobili svoj list že na mizi, kakor hitro pridete in sedete.

Kavarna je večini praškega prebivalstva nekaj drugega; tu zjutraj študirajo, čitajo liste, opravljajo trgovske posle; tam se vrše sestanki, tam po kosilu počivajo ob črni kavi, tam se medsebojno obiskujejo. V kavarni imajo stare dame svoje pogovore, tam pletejo in kvačkajo, mladina pa, seve, koketira in dela svoje načrte. Zvečer postaja kajpada zabava splošna in glasnejša; poleti se tu ustavljajo tisočeri mestnih izletnikov, ki se vračajo iz okolice, pozimi pa obiskovalci gledališč.

Življenje Pražanov se v veliki meri razvija v kavarni. Na to se kmalu navadi tudi inozemsko dijaštvo in za mizami v »Slaviji«, »Foeniks«, »Passage«, »Rokokou«, »Waldeku« itd. itd. najdete vedno tudi Jugoslovane, Poljake, Ruse, Bolgare, Nemce, Estonce, Lotiše, Litvance, Švede itd., ki so zatopljeni v češke in nemške učbenike. Med njimi pa se neslišno šeta »gospod plačilni«, ki vse vidi in sliši in skrbi za to, da se vsak gost v kavarni počuti domačega.

Hoover vojnemu bogu Marsu: »Le doli navlako, za take stvari nima Evropa več denarja!« (Hoover je sporočil evropskim velesilam, da bo imel moratorij le potem resničen uspeh, ako se bodo izdatki za oboroževanje resnično znižali.)

Siameški sestri in davčna uprava

Davčni urad v San Franciscu ima rešiti težko vprašanje. Poslal je bil siameškima dvojčicama Daisy in Violetti Hilton vsaki svoj lastni plačilni nalog za pridobitino. Ti dve sta pa vložili ugovor, češ da sta dve osebi v eni sami in da si služita tudi kruha na gledališkem odru le kot fizična enota. Zato jima gre tudi samo enkratni davek. Dvojčici pa imata sijajne dohodke: do 150.000 Din na teden. In je res: če ne bi bili skupaj zraščeni, bi teh dohodkov ne bilo. Davčni komisar je preudarjal sem in tja, kako bi rešil zapleteno vprašanje, slednjič pa se ga je enostavno otresel na ta način, da se je sklical na svojo nekompetenco.

Duhovitost v kopališču.

On: »Milostljiva gospodična, vi ste edina zanimiva oseba, ki sem jo tu našel...«
Ona: »Res? Potem pa imate večjo srečo nego jaz!«

»Včeraj ste rekli, da milostljive ni doma,« — se je razsrdil sluga z računom, »danes pa trdite, da ni doma gospoda. Kdo pa prav za prav tu plačuje račune?«

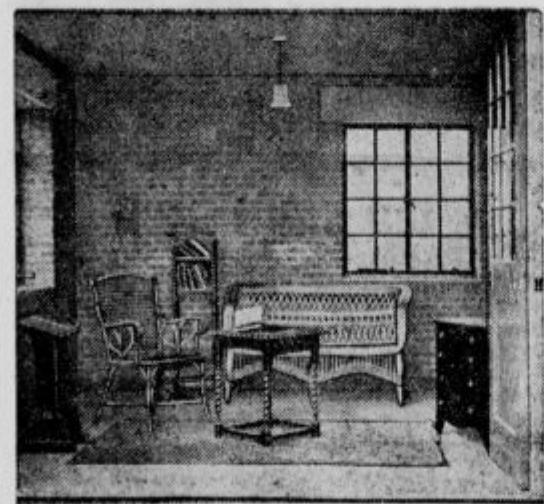
Služkinja skomigne z rameni: »Tistega, ki bi plačal, ni nikoli doma...«

Novozgrajeni observatorij na Jungfraujochu. Observatorij leži v višini 3500 metrov in je najvišja vremenska opazovalnica v Evropi.

Stolipinov izrek

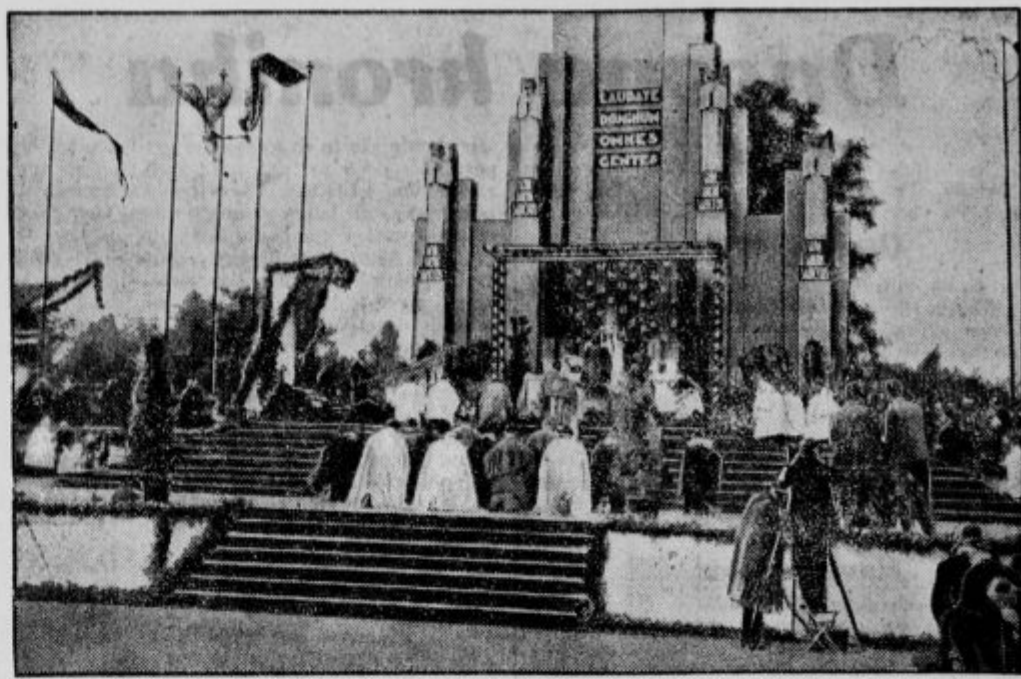
V našem članku o »Spominih Stolipinove hčere«, ki smo ga priobčili dne 4. t. m., se je vrnila bistvena pomota. Prave Stolipinove besede, ki jih je izrekel v dumi na interpelacijo levičarskih strank, so se glasile: »Vam je potreba velikih pretresov, mi potrebujemo Veliko Rusijo.«

Gandijeva soba. Mahatma Gandhi, vodja indskega narodnega gibanja, se udeležil velike indijske konference v Londonu. Začela konference bo stanoval v sobi, ki jo vidimo na sliki, pri neki svoji pristažini v londonskem predmestju.

Leteča tipkarica

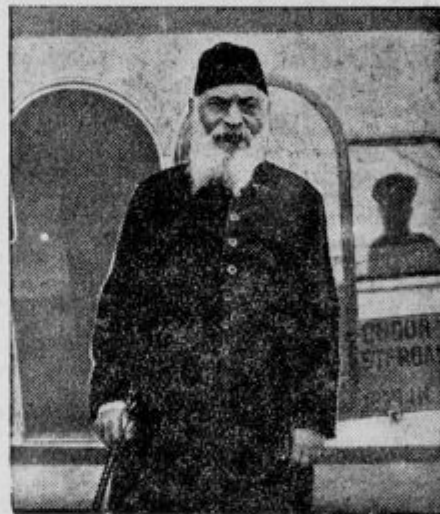
Znamenita londonska tipkarica miss Amy Johnson, ki je lani s majhnim turističnim letalom čisto sama poletela iz Londona v Avstralijo, se peča sedaj še z drzejšim načrtom. Poleteti namerava iz Londona čez Sibirijo v Tokio. Že lani se je bila po tej poti odpravila na Kitajsko, toda pristati in ostati je morala v Moskvi, ker so bile vremenske razmere skrajno neugodne. Sedaj hoče uporabiti vse svoje tedanje izkušnje in temu primerno urediti svoj polet na Japonsko. Najnevarnejši del poleta bo oni nad Sibirijo, ki jo mora preleteti v vsej dolžini. Zato posveča v svojih pripravah temu delu največjo pozornost. Sovjetska vlada ji je že izdala dovoljenje za polet in pristanek.

Veliki oltar na 8. evharističnem kongresu v Lille-u. Na kongres je došlo približno tisoč duhovnikov iz vseh dežel.

Wilson in Paderewski

O priliki poznanjskih slavnosti — odkritje spomenika predsedniku Wilsonu — so varšavski listi objavili pogovor z mojstrom Paderewskim, ki je bil začasa svetovne vojne vodja poljskega revolucionarnega gibanja v Ameriki. Paderewski pripoveduje, kako je pridobil predsednika Wilsona za poljsko stvar. Veliki poljski umetnik je prvič obiskal Wilsona, ko sta Avstrija in Nemčija napovedali poljsko samostojnost. Predsednik Wil-

Sirdar Vallabhai Patel, predsednik indijske narodne skupščine, je iz Londona z letalom dopotoval v Berlin.

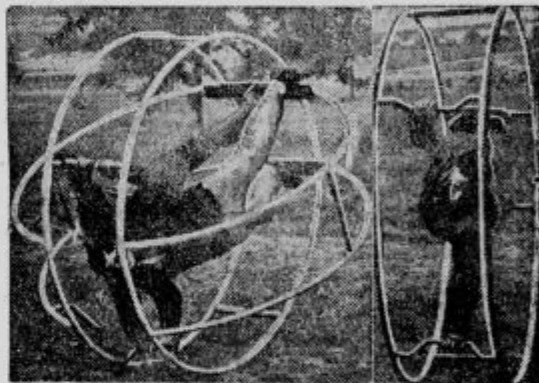
son je zavzel v pogovoru s Paderewskim nasproti temu nemško-avstrijskemu predlogu odklonilno stališče, ker je načrt sploh nasprotoval ameriškim nazorom o demokratični svobodi. Paderewski se je skladal z Wilsonovimi načrti in si s tem pridobil predsednikove simpatije. Paderewski pripoveduje, da se je Wilson na mestu postavil na stališče, da mora dobiti Poljska kot samostojna država svoboden izhod na morje. Polkovnik Hous je kasneje pozval Paderewskega, naj nemudoma sestavi spomenico o poljski samostojnosti. Stvar je bila tako nujna, da je Paderewski na podlagi tostvarne literature sestavil spomenico v teku ene noči. To je bilo v odločilnem trenutku, predno je Wilson objavil svojih znamenitih 14 točk. Hous je Wilsonu redno vsako jutro poročal. Naučil se je glavnih delov Paderewskijeve spomenice na pamet ter jih pri južini in obedu prednašal Wilsonu.

Spomenica je napravila na Wilsona velik vtis. Ob ugodnem trenutku je polkovnik Hous predsedniku predložil spomenico, da bi jo podrobno proučil. Kmalu nato je uvrstil Wilson poljske zahteve, kakor jih je označil Paderewski, med svoje točke na 14. mesto.

Ko čez Sočo še ni bilo mostu

Stotnik Kastelic poroča v svojih spominih:

Dne 18. oktobra l. 1846 se je pripetila v Gorici velika nesreča. Bivši moj součenec, bogoslovec Janez Rekar, moj dobri prijatelj, mi je pisal od tam: Dve stotniji 19. lovskega bataljona, stanujoči na desnem bregu Soče, sta prišli v Gorico k cerkveni paradi. Ko sta se vračali, se je prepeljala prva stotnija na brodu srečno čez Sočo. Pri vstopu druge stotnije — blizu 100 mož — se je pa vsililo na brod tudi do 80 civilistov. Na brodu sta bila tudi dva konja. Komaj so se začeli pomikati od brega, sta postala konja nemirna, breala sta in spravila ljudi v strah. Nemirno so se umikali sem in tja, dokler se ni začel že itak luknjasti stari brod na eni strani potapljati.

Novo telovadno kolo, ki se ne more prevrtniti kakor prejšnje (desno) in nudi večje možnosti za sportne vaje.

Kar se je zlomila brodu ograja in vseh 180 ljudi se je pogreznilo v valove Soče. Vojakov je utonilo 31, civilistov pa 60, med njimi ženske in otroci. Ta nesreča je povzročila v Gorici veliko grozo. — V tem času je bila vojaška koncentracija v Gorici pod poveljstvom podmaršala grofa Nugenta, ki je imel že čez 70 let. Umrl je v visoki starosti na Trsatu pri Reki, kjer je tudi pokopan v rodbinski rakvi.

»Grof Zeppelin« in njegovi polarni potniki. Proti koncu tega meseca odplove veliki nemški zrakovod »Grof Zeppelin« v polarne predele. Celokupno vodstvo ekspedicije bo v rokah izkušenega dr. Eckenerja (zgoraj levo), predsednika mednarodne družbe za raziskovanje arktičnih krajev. Znanstveno vodstvo je poverjeno prof. Samojloviču (na sredi), znanemu ruskomu geografu in voditelju »Krasina« pri reševanju Nobilejeve ekspedicije. Ameriško geografsko društvo bo zastopal Ellsworth (desno), strokovnjak za polarno plovbo. Dalje se udeležijo ekspedicije (spodaj od leve na desno): poročnik-komander Smith, ameriški oceanograf in zemeljski magnetik; stotnik Bruns, dr. Eckenerjev asistent, in erogeodet inž. Basse.